

VERGANE GLORIE

De oude man brengt zijn hand omhoog. Hij vertrekt zijn lippen, alsof hij weet dat hij zou moeten glimlachen, maar er niet zeker van is hoe dat moet.

Vroeger zou hij het hebben geweten. Vroeger, toen hij een jonge man was en op de kade stond, zijn zwarte haar wapperend in de wind, zijn grove knuisten stevig gesloten om het dikke touw van zijn vissersboot. In die tijd was zijn lach brutaal en verleidelijk charmant. Als hij zijn boot

afmeerde, zag je de meisjes uit de stoffige huisjes van het dorp tevoorschijn komen. In groepjes paradeerden ze giechelend over het havenhoofd heen en weer, hun hoofden verlegen afgewend, maar hun donkere ogen steeds gericht op de knappe zeebonk, wiens gulle lach 's nachts hun onrustige dromen binnendrong.

Daar, aan dat wankele tafeltje in de oude taverne, dronk hij zijn *tsipouro*, vertelde hij sterke verhalen over huizenhoge golven, over masten die knakten in oorverdovend natuurgeweld. Onder het felle neonlicht zong hij uit volle borst de liederen van het vaderland, zichzelf begeleidend op zijn met ivoor ingelegde bouzouki. Wanneer de nacht nog slechts een handvol kameraden telde, danste hij tussen de scherven op de twee vierkante meter voor het tafeltje, zijn hoofd gebogen naar de grond, op zijn netvlies de beelden van andere knappe zeebonken, hun doodsschreeuw nog nagalmend in zijn oren.

Soms, door de wazige nevelen die nu zijn brein beheersen, ziet hij zichzelf verscholen in de bergen achter het dorp, hoort hij opnieuw het geluid van dreunende vliegtuigen. Voelt hij de kou die langzaam zijn lichaam verstijfde als hij, weerloos weggekropen in zijn hol, wachtte op het vallen van genadeloze bommen. Hij had het overleefd. Hij *wel...*

In de jaren die volgden had hij machteloos moeten toezien hoe het land veranderde, zich boog onder een regime dat niet het zijne was. Aan het tafeltje in de taverne werd nog steeds gezongen. Andere liederen, andere woorden. Hij zong ze mee, maar niet uit volle borst. Hij had geen keus. Te veel achterdocht, te veel gefluister in donkere hoekjes, te veel nieuwe graven op de begraafplaats van het dorp.

's Nachts voer hij uit, zijn boot onschuldig gevuld met netten, zijn knuisten stevig om het roer geklemd. Vanaf de kade zagen ze hem gaan, zijn lach brutaal en nog steeds charmant. Maar in het vooronder, in de kleine ruimte onder de houten banken, stonk het naar menselijk zweet, naar angst en verdriet. Het was een wonder dat ze hem nooit hadden betrapt. Zoveel tochtjes, zoveel wanhopige mensen die hoopten op een beter bestaan ver van het vaderland. Heel, heel af en toe bracht de postbode nog wel eens

een ansichtkaart met groeten van lang vergeten namen. Kinderen van kinderen van vaders die ooit samen met hem aan dit wankele tafeltje hadden gezeten.

Hoe anders had zijn leven eruitgezien als hij destijds ook was weggegaan, dit sjofele en vervallen dorp achter zich had gelaten, het had verruild voor een leven tussen wolkenkrabbers en ondergrondse treinen. Zou hij daar gelukkiger zijn geweest? O, hij had het serieus overwogen, zichzelf al zien rondlopen in een stad die hij alleen kende van foto's en verhalen.

Toen had het lot Eleni naar zijn dorp gestuurd. Eén blik op haar en hij was gebleven, de wolkenkrabbers op slag vergetend door de zoete smaak van een allesoverheersende liefde. Ach, Eleni, Eleni! Mooie Eleni met je ravenzwarte haar en felle donkere ogen...

De oude man ziet haar voor zich zoals ze toen was. Zoals hij haar altijd voor zich ziet sinds ze tien jaar geleden in hun smalle eigengemaakte huwelijksbed van hem is weggeleden, haar gerimpelde gezicht uitgemergeld door ziekte en ouderdom. In zijn met nevel gevulde hoofd is zij het enige wat hij nog scherp ziet. Iedere nacht, als hij zijn stramme lijf ter ruste legt, komt ze bij hem, verwarmt ze liefdevol zijn vergroeide botten met haar soepele jonge lichaam.

Het zal niet lang meer duren voor ze opnieuw samen zullen zijn. Daarvan is iedereen in het dorp overtuigd. De vrouwen brengen hem om de beurt een warme maaltijd, die hij gehoorzaam opeet. Hun mannen drinken 's avonds aan het wankele tafeltje in de taverne een *tsipouro* met hem. Met gesloten ogen luistert hij naar de liederen die ze zingen, zijn stijve vingers bewegend over de snaren van een onzichtbare bouzouki. Soms, heel soms, als de nacht nog weinig mannen telt, komt hij achter zijn tafeltje vandaan en danst hij in de oude taverne een bijna vergeten *zeibekiko*, zijn hoofd gebogen, de ogen gericht op een punt in een ver verleden. Dan knielen de jonge mannen in een kring om hem heen en slaan ze hun handen ritmisch op elkaar om hem aan te moedigen.

De oude man heft zijn hand. Hij vertrekt zijn lippen, alsof hij weet dat hij moet glimlachen. Hij weet alleen niet meer hoe.

Wilma Hollander – 17 augustus 2009